

LOVASSY CSEH TAMÁS | ELCSÉTÉ

Projekt B111

Kísérlet egy felvonásban

#Ady 100 Drámakihívás

„Hozzád száll a mi nagy panaszunk, néhai való királyunk, Korvin, most amikor a magyar fórumon, Pusztaszeren, új nagy kötést csinálnak a magyarok.”

Ady Endre: Ismeretlen Korvin-kódex margójára

Szereplők: SORS EDUÁRD PROJEKTVEZETŐ GÉNSEBÉSZ, DODÓ
HAJNAL ÜNIGE KUTATÓ, LÉDA
SZERETET MÁRTA, AZ OKTATÁSI ÁLLAMTITKÁRSÁG
FŐOSZTÁLYVEZETŐ-HELYETTESE, JÓSNÓ
ADY ENDRE
EGY PINCÉR

Történik napjainkban, az Ópusztaszeri Nemzeti Irodalmi Skanzen területén.

1. kép

Az Ópusztaszeri Nemzeti Irodalmi Skanzen prezentációs termében vagyunk. E helyen fogadják a látogatókat – rendszerint az iskolai csoportokat. Ma azonban minket – többnyire újságírókat és kormányzati képviselőket. Ha az idő engedi, bátran használhatunk projekciót, szemléltetőeszközöket, a cél: környezetiünk minél inkább emlékeztessen egy ismeretterjesztő bemutatóra. Mire a nézők megérkeznek, hárman – Eduárd, Ünige És Márta – már a térben vannak, fogadják őket. Eduárd és Ünige fehér köpenyben, alatta a szerepüknek megfelelő viselet. Márta kissé kínos jósnő-jelmezben. Az első megszólalások, a nézők fogadása lehet improvizatív is, de a cél: minél protokollárisabb és szervilisebb legyen a látogatók fogadása.

EDU: Jó estét! Jöjjenek, bátran, ott is van még egy hely! Foglaljanak helyet!
Jó estét!

Ha mindenki elfoglalta a helyét, mindhárman kiállnak, szembe velünk. Hosszan néznek minket. Hosszú, kínos csend. Mosolyognak. Izgatottak. Márta jelezni próbál Eduárddnak, hogy ideje lenne kezdeni. Az kapcsol. Esetlen, feszült.

LOVASSY CSEH TAMÁS (1992, Nagyvárad) dramaturg, drámaíró. A BBTE színháztudományi szakán végzett, kortárs színház szakán meseterizett. Rendszeresen részt vesz színházi előadások létrehozásában, drámáit erdélyi és magyarországi színházakban is bemutatták. Szépirodalmi munkákat, kritikát publikál erdélyi irodalmi és szaklapokban. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem és Nemzeti Színház Legjobb dráma pályázatán I. helyezett lett (2011), 2016-ban elnyerte a Communitas Alapítványi irodalmi ösztöndíját.

EDU: Persze. Jó estét kívánok! Nagyon sok szeretettel köszöntöm önöket az Ópusztaszeri Nemzeti Irodalmi Skanzenben, köszöntöm a Nemzeti Emlékezetfejlesztési Hatóság küldöttségét, kezdeményezésünk felügyelőbizottságának tagjait, a Dunai Hajózási Társaság veteránjainak képviselőit, a Budapest V. Kerület Gazdasági Bizottságának tagjait, valamint a sajtó megjelent képviselőjét.

Engedjék meg, hogy bemutatkozzam, én Sors Eduárd vagyok, génebéssz, kutató, e projekt koordinátora és – persze – nem utolsósorban az önök mai házigazdája.

Engedjék meg, hogy bemutassam kollégámat, de még mielőtt, először inkább bemutatnám meghívottunkat, nagyon, nagyon örülünk, hogy elfogadta a meghívásunkat és velünk tart ma Szeretet Márta, az Oktatási Államtitkárság főosztályvezető-helyettese, akire ma egy nagyon-nagyon különleges feladat vár, valamint végül pedig tehát akkor Hajnal Ünige kutatótársamat, intézetünk fiatal, nemrégiben hazatért tehetségét. Bravó!

ÜNIGE: Köszönöm szépen! Mindannyian emlékszünk még fiatakorunk, gyermekkorunk egyik meghatározó filmjére: a *Jurassic Parkra*. Ki emlékszik rá? Lássuk! Nagyszerű! Akkor bizonyára jól emlékszünk még Hammond professzor sétapálcájára is, benne a gyantába zárt apró szúnyogra, valamint az apró szúnyogba zárt dinoszaurusz-DNS-re.

EDU: Ami azonban sokáig csak fikció volt, az mára valóság. Intézetünk, kormányunkkal szoros együttműködésben és egyetértésben, néhány évvel ezelőtt beindított egy programot, melynek célja nemzeti nagyjaink, irodalmi üstököseink, hogy úgy mondjam, revitalizálása.

ÜNIGE: Ami a *Jurassic Parkban*, 1993-ban még csak álom volt, az ma, 2019-ben, az Ópusztaszeri Nemzeti Irodalmi Skanzenben: valóság. Látni fogják: egy tökéletesen izolált, de részletekbe menően valósághű világot építettünk fel, ahol irodalmi aszteroidáink a maguk hús-vér valóságában léteznek, működnek, alkotnak, mi pedig, a kései utókor, életüket nem háborgatva, szemlélhetjük őket.

EDU: Irodalmi szupernóváink DNS-ei sokkal könnyebben hozzáférhetőek, mint a dinoszaurusz-DNS-ek, így tulajdonképpen könnyű dolgunk volt: a kinyert mintákat laboratóriumi körülmények között fejlesztettük, mára pedig itt állnak előttünk teljes valóságukban, a nekik megfelelő, általunk felépített környezetben mindazok, akiket a magyar irodalom arcképcsarnokából oly jól ismerünk.

ÜNIGE: Kezdeményezésünknek elsősorban pedagógiai célja van.

EDU: Ezért is örvendünk annak, hogy körünkben köszönhetjük Szeretet Márta főosztályvezető-helyettest.

ÜNIGE: Hiszen az irodalmi skanzenünkbe ellátogató diákcsoportok, osztályok százai, sőt, mára már ezrei – határon innenről és határon túlról – így közvetlen formában találkozhatnak a magyar irodalom lényegével, a szellem sugárzó erejével...

EDU: ...közvetlen módon tapasztalva meg a magyar irodalom születését.

ÚNIGE: Természetesen tisztában vagyunk a ránk nehezedő felelősséggel, így arról is szükségét érezzük beszámolni, főként önöknek, fenntartóinknak és támogatóinknak, hogy mint minden ilyen gigavállalkozás esetében, becsúszhatnak előre nem látott nehézségek, melyekről Szeretet Mártát kérném fel, hogy szóljon néhány szót. A sajtó részéről pedig, ha kérdéseik lesznek, azokat majd írásban, a nemzeti irodalmi skanzen kukac ópusztaszer pont eu címre várjuk.

MÁRTA: Köszönöm szépen! Elnézve önöket, számos pedagógusarcot látok, mondhatni, egymás közt vagyunk, beszélhetünk hát nyíltan és őszintén. Ez az intézmény az elmúlt években nélkülözhetetlenné vált a magyar irodalomoktatásban. Létezhet-e bármilyen más szemléltetőeszköz, diafilm, szöveggyűjtemény, mely helyettesíteni tudná a közvetlen megtapasztalást, az élményt, hogy diákjaink csak pár méterről, olykor pár centiről, egy üvegfalon keresztül láthatják az *Egri csillagok*, az *Édes Anna*, a kis *Vuk*, az *Ábel-trilógia*, az *Úz Bence* vagy épp *Az arany ember* szerzőjének életét, a remekművek születésének körülményeit és pillanatait. Mi azonban, akik az irodalomoktatás rögzös útjára léptünk, jól tudjuk, hogy mű és alkotó élete gyakran súlyos titkokat rejt. Nézzék, nem kertelek: mint minden fényesen világító csillagnak, úgy irodalmi nagyjainknak is van egy kevésbé ismert, a pedagógiai-oktatási folyamatba nehezen beilleszthető oldala. Programunk fejlesztése során nem szerettük volna, hogy diákjaink figyelmét elvonják azok a főként magánéleti, tulajdonképpen a létrejött művek szempontjából elhanyagolható részletek, melyek rossz fényt vetnének irodalmi nagyjainkra, nemzeti irodalmunk értékére, úgyhogy az Oktatási Államtitkárság szakértőivel egy vizsgálóbizottságot hoztunk létre, s a kutató urakkal közösen egy olyan megoldást dolgoztunk ki, melynek eredményeként diákjaink nem szembesülnek mindazokkal a részletekkel, melyek, hogy úgy mondjam, más megvilágításba helyezhetnék irodalmi géniuszaikat.

EDU: Az eljárás tulajdonképpen végtelenül egyszerű. A genetika eszköztárát használva, minden alany esetében feltártuk az erkölcsileg, morálisan aggályosnak mondható élethelyzeteket okozó géneket, s ezeket tulajdonképpen kikapcsoltuk. Nem szóbeszéd, nem fikció: létezik az alkoholizmusért, a poligámiáért és minden egyéb elhajlásért felelős gén, s ezeket kémiai-biológiai úton kikapcsoltuk.

MÁRTA: Skanzenünk felépített díszletei között Pilinszky János boldog házasságban él Márkus Annával, Arany János esetében pajzán, erotikus tartalmú szövegek fel sem merülhetnek, József Attila épp a múlt héten fejezte be egyik új, eddig ismeretlen antikommunista költeményét, mai bemutatónk alánya pedig, Ady Endre léböjt-kúrát tart és csak ritka alkalmakkor fogyaszt alkoholt.

EDU: A genetika azonban nem nyújthat mindenre megoldást. Fontos, hogy alanyaink életében konkrét impulzusok is ériék őket, melyeknek köszönhetően a különböző kikapcsolt viselkedési formák nem aktivizálódhatnak, így kutatóink részt vesznek alanyaink életében, mindennapos szereplői annak – kollégám, Ünige, Brüll Adélként követi nyomom mai alanyunk életét.

ÜNIGE: Eduárd pedig Adél férjét, Dodót...

EDU: ...vagy inkább Diósy Ödönt.

ÜNIGE: Tehát Dodóként vesz részt a kísérletben.

EDU: Megfigyeltük tehát, hogy bizonyos időközönként szükségessé válik olyan élethelyzetek kialakítása, melyek során pozitív visszacsatolást kap az erkölcsileg helyes viselkedésminta, e hatások pedig jó útra terelik vagy ott tartják, ha úgy tetszik, nyomás alá helyezik alanyunkat, aki így, ha néha kísértésbe is esik, projekt-alkalmas marad.

ÜNIGE: Persze felmerül a kérdés, hogy ez mennyiben befolyásolja a létrejövő művek értékét, hiszen bizonyos elméletek szerint az adott élethelyzetekre, még ha azok erkölcsileg, morálisan meg is kérdőjelezhetők, szükség van...

MÁRTA: (*belefojtja a szót*) De ezek nem megalapozottak, ezért ezekkel nem foglalkozunk ugyebár.

EDU: Amit ma fognak látni, az épp egy ilyen, általunk csak sarokpontnak nevezett élethelyzet lesz, hiszen az Oktatási Államtitkárság projektfelügyelő bizottsága a hozzá beérkezett pedagógusi panaszok alapján úgy döntött...

MÁRTA: Nagyon helyesen...

EDU: Úgy döntött, hogy a B111-es alanyunk...

MÁRTA: Vagyis Ady Endre...

EDU: ...esetében szükségessé vált egy újabb sarokpont kihelyezése, miután a Tiszagyendai Általános Iskola látogatása során nem várt eseményekbe ütköztünk.

MÁRTA: Vagyis konkrétan abba, hogy hetedikes diákjaink az *Egy párisi hajnalon* című vers megszületését tekintették volna meg, de helyette végignézhették, ahogy a B111-es alanyunk két francia kurvával mulatozik a kedvenc párizsi kocsmájában.

EDU: Úgy döntöttünk tehát, hogy alanyunkat erős sokkhatás alá helyezzük, mely ismételen eltántorítja az irodalomoktatással összeegyeztethetetlen életviteltől.

ÜNIGE: Noha nem tudjuk, ennek milyen hatásai lehetnek az alany további alkotói folyamataira...

MÁRTA: (*ismét*) De a mindenféle alaptalan feltételezések helyett, ugyebár, az előttünk álló feladatra koncentrálnunk inkább.

EDU: Az pedig külön öröm számunkra, hogy ebben a sarokpontban maga Szeretet Márta vállalta, hogy közreműködik és az ő megkérdőjelezhe-

tetlen erkölcsi, morális és pedagógiai szilárdságával téríti jobb belátásra alanyunkat.

Közben berendeződik a tér: a jósnőnél vagyunk. Márta elfoglalja helyét.

EDU: (az eseményeket végig narrálja – lehetőleg mikrofonba) Ady párizsi élet-szakaszában vagyunk, költőnk felkeresi a jól ismert jósnőt, Madame Thèbes-t, célunk pedig, hogy beépített emberünk, kedves Márta, olyan információkkal szolgáljon számára, melyek megrémítik, eltántorítják, jobb belátásra bírják alanyunkat kicsapongó életvitelével kapcsolatban, s így a Nemzeti Alaptantervvel összhangban lévő viselkedésmin-tát mutat majd a továbbiakban is.

Ady érkezik.

Láthatjuk, alanyunk kifogástalan egészségi állapotban van, noha az irodalomtörténeti kutatások szerint a történeti valóságban már megfertőződött a halálát okozó kórral, a vérbajjal, itt azonban láthatjuk, erről szó sincs, és azt szeretnénk, hogy ez így is maradjon.

2. kép

Ady bejön. Kezet csókol, leül.

ADY: (lendülettel) Écoutez, pour être honnête, je ne crois pas en ces affaires!*

MÁRTA: (zavartan, erre nem számított) Zsö. Zsö moá. Quel. Nő pá. Zsö. (vált) Magyar költő magyarul beszéljen!

ADY: Maga magyar?!

MÁRTA: Párizs... Jönnek-mennek. Kompváros – mondjam így. Ráragad az emberre...

ADY: Honnan tudja, hogy...

MÁRTA: Hogy költő?

ADY: Jézusom!

MÁRTA: Egy jós?

ADY: Ez rémes.

MÁRTA: Ugyan. Annyira csak nem lehetek ijesztő, Ady úr...

ADY: A nevem is honnan?! Mintha figyelnének.

MÁRTA: Mindenkit figyel valaki.

ADY: Nem, nem. Konkrétan. Megfigyelnek. Minden sarokban...

MÁRTA: S-s-s... Lássuk, mi van itt. Micsoda mongol, harcban edzett kéz! A barázdái... milyen hideg... csak nem fázik? Ó, Párizsban jár az ősz...

* Fon.: Ékuté, púr etr onett, zsö nő kroá pá an széz áffer! – Nézze, őszinte leszek magával, én nem hiszek az ilyesmiben!

ADY: Március 21. van.

MÁRTA: Úgy értem, hogy egy költő szívében, abban mindig ősz van, nem igaz?

ADY: Ősz... hogyne.

MÁRTA: Mire kíváncsi?

ADY: Hát nem tudom... igazából...

MÁRTA: Ha holnap meghal, megmondhatom?

ADY: Ha mindjárt ma is, Madame.

EDU: A legfontosabb, hogy a beavatkozások során alanyunk ne sejtsem semmit. A konstruált világ, melyben az alany működik, részletekbe menően kialakított.

MÁRTA: Orientális kéz... Érdekes.

ADY: Elég keleti a hazám, Madame.

MÁRTA: Egy keleti ember Párizsban... Milyen érdekes.

ADY: Menekült a magyar sors útján.

MÁRTA: Na... azért azt nem mondanám.

ADY: A szerelem, a magyar Athén fórumának menekültje.

MÁRTA: Inkább mondjuk: vendég. Szóval író.

ADY: A legjobb fajtából.

MÁRTA: Látom, igen.

ADY: És mit lát még?

EDU: Fontos, hogy a sarokpontokban alanyunk biztonságban érezze magát.
Hogy bizalmába férközzünk.

MÁRTA: Sikert. Borzalmas sikereket.

ADY: És még?

MÁRTA: Szerelmet. Ámúr. Grand ámúr. Egy szerelmet, mely látszólag másé,
de a látszat egén a kétely szertefoszlik, a csillag, a fényes csillag...

EDU: Itt az alanyra céloz.

MÁRTA: ...beragyogja a boltozatot, s a szerelem teljesen övé, minden zavar
tovatúnt.

ADY: Egy szerelmes, nyomorult csavargó. Előbb a gyomor, aztán a szerelem.

MÁRTA: Hát ez a gyomor, ez tele van.

ADY: Na ne mondja!

MÁRTA: Látom, igen, látom!

ADY: Mondja már!

MÁRTA: A napkorong egyre fényesebben izzik. Egyre nő, növekszik, sugarai
a Bois de Boulogne fáit ölelik. Egyre hatalmasabbra duzzad és akkor!

ADY: Mi van?! Mondja, mit lát?!

MÁRTA: A fák levelei! Csodálatos! A fák levelei nem lánggra gyúlnak!

ADY: Nem?!

MÁRTA: Nem! Megolvadnak, csodás, megolvadnak és aranytalléroként
hullnak a földre.

ADY: Örület!

EDU: Ezt a látomást én írtam.

MÁRTA: De a tallérokat csak egyetlen ember szedheti össze! Egy szerelmes, egy író ember, egy... egy... költőóriás.

ADY: Hihetetlen.

MÁRTA: Magát látom, vidám, zsebeit megtömi arannyal, nem kérdés, egy gazdag embert látok, jóllakott, egészséges, és a múzsa...

EDU: Ez a legjobb rész!

MÁRTA: ...a múzsa fedetlen keblekkel táncolja körül, mint nimfák a forrásban tanyázó aranyhalak ikráit.

ADY: És ez lennék én? Jóllakott? Gazdag? Egészséges? Madame, ha a fele igaz, ha negyede való, magával szemben az Isten kegyeltje ül! Megcsókolhatom?

MÁRTA: *(erőteljes váltás)* Jaj!

ADY: Na!

MÁRTA: Szörnyű!

ADY: Mi?

MÁRTA: Amit látok!

ADY: Mondja!

MÁRTA: A nimfák a forrás mellett...

EDU: Itt most akkor kapaszkodjunk meg.

MÁRTA: Az egyik vad táncba kezd. A talpa alatt a föld egyre vékonyodni látszik. A napkorong most még jobban izzik. A szerelmes férfi zsebében a tallérok most súlyos kövek. A nimfa sikolyától beborul az ég, pusztító kórság, fehér bőrükön kelések.

ADY: Hagyja... hagyja abba!

MÁRTA: A kelésekből démonok törnek elő, a szerelmes férfit az éhség emészti belül, a zsebében a kövek a mélybe húzzák, a luxuria démona egy kecske hátán vágat felé, a bujaság démona közelít, a férfi – *(váltás)* ez lenne maga – minden képességét elveszíti, lóversenyről és gazdaságról ír, a verselés magára hagyja.

ADY: Elég!

MÁRTA: Nyomorultul zuhan a semmibe, a bujaság démona a vállain tanyázik.

ADY: Elég!

MÁRTA: Hova megy?

ADY: Ahová a veszett lelkek.

MÁRTA: Várjon már!

ADY: Halott emberhez beszél!

MÁRTA: Látok még valamit.

ADY: Ettől félek. Nyomorult fajta vagyok! Szenvedésre született magyar faj!

MÁRTA: Várjon már! A férfi... A férfi most egy pallost ránt elő.

ADY: Beledől, elvérzik, vége.

MÁRTA: Nem! Pallosára díszbetűkkel írva: Festina lente.
EDU: Lassan járj, tovább élsz.
MÁRTA: Arany pallos ez, s a démont velem... a bujaság démonát...
ADY: A kecskeháton?
MÁRTA: Azon hát! Levágja!
ADY: És?
MÁRTA: Mit és?
ADY: Mi van a férfival?
MÁRTA: Jól van.
ADY: Újra gazdag?
MÁRTA: Még mindig.
ADY: És a szerelme?
MÁRTA: Elhalmozza mindenével. Festina lente! A bölcs férfi, aki megtartóztatja magát, aki a bujaság démonát legyőzte...
EDU: Fontos, hogy az alany maga jöjjön rá a megoldásra. Úgy maga építi be életmodelljébe a helyes cselekvési modellt.
MÁRTA: A keresztény-európai értékek mentén szerveződő élet istennek kedves, boldogságra vezet.
ADY: Vagyis...
MÁRTA: Vagyis nincs kurvázás, van siker. Van kurvázás, nincs siker.
ADY: Maga boszorkány!
MÁRTA: Nem csalogok, csak figyelmeztetek! Húsz frank. Maga dolga, hogy hogyan dönt. Kínok között, harmincévesen megőrülni, vagy kicsit visszafogja magát és boldog élet, napsütés.

Ady még valamennyit időz a jósnőnél, majd búcsúzkodnak. A tér átrendeződik. Kávéház.

ÜNIGE: Minden sarokpont-beavatkozás után úgynevezett kontroll szituációkat helyezünk el az alany életpályáján. Ez lényegében azt jelenti, hogy alanyunkat a kapott kiigazító impulzus után leteszteljük és az elkerülni kívánt viselkedésmintával ütköztetjük. Esetünkben már a nap elején találkozóra invitálta Dodó...

EDU: ...vagyis Diósy Ödön.

ÜNIGE: ...a B111-es alanyt kedvenc kávéházába.

Ady már a kávéházi asztalnál ül. Érkezik Edu – mint Dodó.

3. kép

EDU: *(harsányan, nagy kedvvel)* Én nem leszek a szürkék hegedőse, hajtszon szentlélek vagy a korcsma gőze!

ADY: *(nem reagál, még mindig a jóslat hatása alatt)*
EDU: Na! Bandika! Pincér! Két fekete és egy kancsóval a tegnapi sauvignonból!
ADY: *(riadtan)* Nem, Dodókám!
EDU: Ne, ne! Legyen két kancsó!
ADY: *(már-már hisztérikusan)* Nem!
EDU: Mon Dieu... Bandika...
ADY: *(a pincérhez)* Kamillát!
PINCÉR: *(unottan)* Az nincs. Van Chloé, Louna, Amelie, Alice, Lisa, Julie, Julia és tegnap érkezett egy Uljana nevezetű Moszkvából, de azt inkább csak megtekintésre ajánlom, mert gyanúsan izzad.
ADY: Nem, nem, nem. Egy teát! Kamillát!
EDU: Jézusom. *(a pincérhez)* Hívjon orvost!
ADY: Nem! Dodókám! Nem! Ez a kecske hátán a démon.
EDU: Ez az.
ADY: A fekélyes kelésekkel táncoló nimfa az aranyhalikrák körül. Érted?!
EDU: Hogyne!
ADY: Mondd, van-e az ember zsebében több, van-e értékesebb tallér a saját géniusznál?
EDU: Van. Izé, nincs.
ADY: Ugye! Istenem, Dodóka! Mit tettem, mit tettem eddig?! Miért nem szóltál, te gazember, te cinkosom, az enyészetben pártfogóm!
EDU: Látom, a javasasszony...
ADY: Az Isten vezetett hozzá! És az utolsó pillanatban!
EDU: Jól van, Bandika. Jól van. S meddig tart ez a keresztényi buzgalom?
ADY: Ne bánts!
EDU: Mert estére két szép teremtés kíván megismerni téged...
ÜNIGE: A kontrollszituáció. Ha a beavatkozásunk sikeres volt, alanyunk a nemzeti alaptantervnek megfelelően dönt.
EDU: Két tüzes, kétszer két nagy tehetségű teremtés, pezsgővel, forrón vágyakozva utánad...
ADY: Elég! Hallani is borzalom! Semmit nem ér, Dodókám, semmit a tehetség, ha az embert harmincévesen elviszi az ördög! Festina lente.
ÜNIGE: Siker. Jól dönt.
EDU: Akkor erre koccintunk?
ADY: Kristályvízzel.
ÜNIGE: Siker.
ADY: Először érzem, Dodókám, hogy megnyugszik ez a test!
ÜNIGE: Siker.
ADY: Hogy az ember nem fűtőanyag. Nem önmagát veti a tűzre, nem ő ég, nem őt égetik! Érted?!
ÜNIGE: Látjuk: a B111-es alany esetében sikeres volt a beavatkozás. Részt vevő kollégánk most magára hagyja, láttuk, az alany mindenféle kísértésnek ellenállt, máris munkához lát, így feltehetőleg a közeljövőben is

megtartja a pedagógiai szempontok szerint is elfogadható viselkedési normákat. Az azonban kérdés, mindez, az új viselkedési forma, miként hat irodalmi munkásságára. Mennyire befolyásolja az alanyt a megváltozott életvitel.

Közben Ünige – mint Léda – lép be Ady terébe.

EDU: A B111-es alany narratívájából kizártuk az összes szégyenkezésre okot adó elemet. A továbbiakban már csak monitorizálnunk kell az alanyt, akinek életpályáját bizonyára nem töri ketté betegség, ideggyengeség estébé, estébé.

4. kép

ADY: Drága Lédám! Hát meg se csókolsz? Na, ne félj, a borszag, a dohány, amit úgy nem szeretted, az nincs. Huss! Zsupp! Nincs! Nézd, ezt nézd! Van új vers! Tiszta versek, ez lesz a címük, egy tiszta ember írja őket, aki nem fél, nem reszket, akinek nem tűz folyik ereiben, hanem vér, tiszta vér! Tiszta versek! *(szavalni kezd)* A nyári szélben minden andalog, fejünk felett a nyári csillagok, én jól vagyok, én jól vagyok, fejünk felett a csillagok, egy kisbogár most elrepül, ki elveszett, most megkerül. *(hosszan kivár)* Na?

ÜNIGE: Ez mi?

EDU: Ünige!

ADY: Hogyhogy mi?

EDU: Pozitív megerősítés!

ÜNIGE: Hát hogy ez mi?

ADY: Hogyhogy mi, Lédám? Tiszta versek!

EDU: Pozitív megerősítés!

ÜNIGE: Hát eddig nem ilyeneket írtál.

EDU: Piros kód!

ADY: Eddig! Egy új kor! Az aranypallos, a kecske hátán lovagló buja démonnal leszámoltam!

ÜNIGE: Aha...

EDU: Pozitív megerősítés!

MÁRTA: Most mit csinál?

EDU: *(kifelé)* Lassan bemutatónk végére érünk, köszönjük a figyelmet.

Lassan a fény lemegy.

ÜNIGE: De nem jó. Egy kisbogár most elrepül, ki elveszett, most megkerül?!
Mi a szar ez?

EDU: Köszönjük, hogy kíváncsiak munkánkra! A büfében egy kis szeretet-
vendégségre várunk mindenkit.

MÁRTA: Mit csinál?

ADY: Hogy mondasz ilyet, Lédám?!

ÜNIGE: Hát ne haragudj meg, de ez úgy szar, ahogy van. Kisbogár?!

ADY: Új ciklus! Tiszta versek!

ÜNIGE: Hát akkor nekem jobban tetszettek a mocskos versek.

ADY: Kérlek!

ÜNIGE: Egy kisbogár most elrepül, ki elveszett, most megkerül?! Jézusom! A
„Reggelre én már messze futok / S bomlottan sírok valahol: / Most sírni,
nyögni nem merek én, / Páris dalol, dalol” – na ez igen, de ez a bogárka,
meg nyári csillagok...

EDU: Ünige! Vége! Gyere ki. Piros kód!

ÜNIGE: Piros kód?!

ADY: Hogy mi?

ÜNIGE: Hát tényleg piros kód!

ADY: Kedvesem!

ÜNIGE: Pincér! Egy kanccsóval a Bandikának, mert teljesen veszíti el az eszét
szemmel láthatóan.

ADY: Nem, Lédám!

ÜNIGE: De, Bandikám!

EDU: Köszönjük szépen, tényleg, köszönjük, a büfében lesz akkor egy kis
beszélgetés...

ÜNIGE: És pezsgőt! Pezsgőt is hozzon a Bandikának, mert egészen rosszul
van, és a lányoknak is szóljon már, ha ott van, lehetőleg annak az
Uljanának, mert a Bandikának kezelés kell, nyári csillagok, meg kisbo-
garak ellen!

EDU: Kutatásunk korábban sajnos nem tért ki arra vonatkozóan, hogy a
megváltozott életkörülmények miként hatnak ki alanyainkra. A B111-
es alany, miután a nemzeti alaptantervnek megfelelő útra lépett, egyre
feltűnőbbben kezdett megkérdőjelezhető minőségű verseket írni.
Barátjával, az ismert komponistával, a *Keserű méz, avagy a vágy ereje*
című operett megalkotásához is nekiláttak. Intézetünk ekkor látta
jobbnak, ha törli a narratívát.

ÜNIGE: A B111-es alanyt újra találkoztattuk a jósnővel, akit immár egy inté-
zeti kollégánk alakított, nem mintha Szeretet Márta főosztályvezető-
helyettessel bármilyen problémánk lett volna. Ez alkalommal az ott
hallottakat alanyunk kétkedéssel fogadta. Ady Endre életvitelén nem
változtatott. A B111-es projekt látogathatóságát megszüntettük. Helyette
rendhagyó irodalomórákat tartunk és minden évben Ady-felolvasóestet
szervezünk. Meghitt, lélekemelő alkalmak.